

VAKANTIE EN RECREATIE MET EEN VISUELE HANDICAP

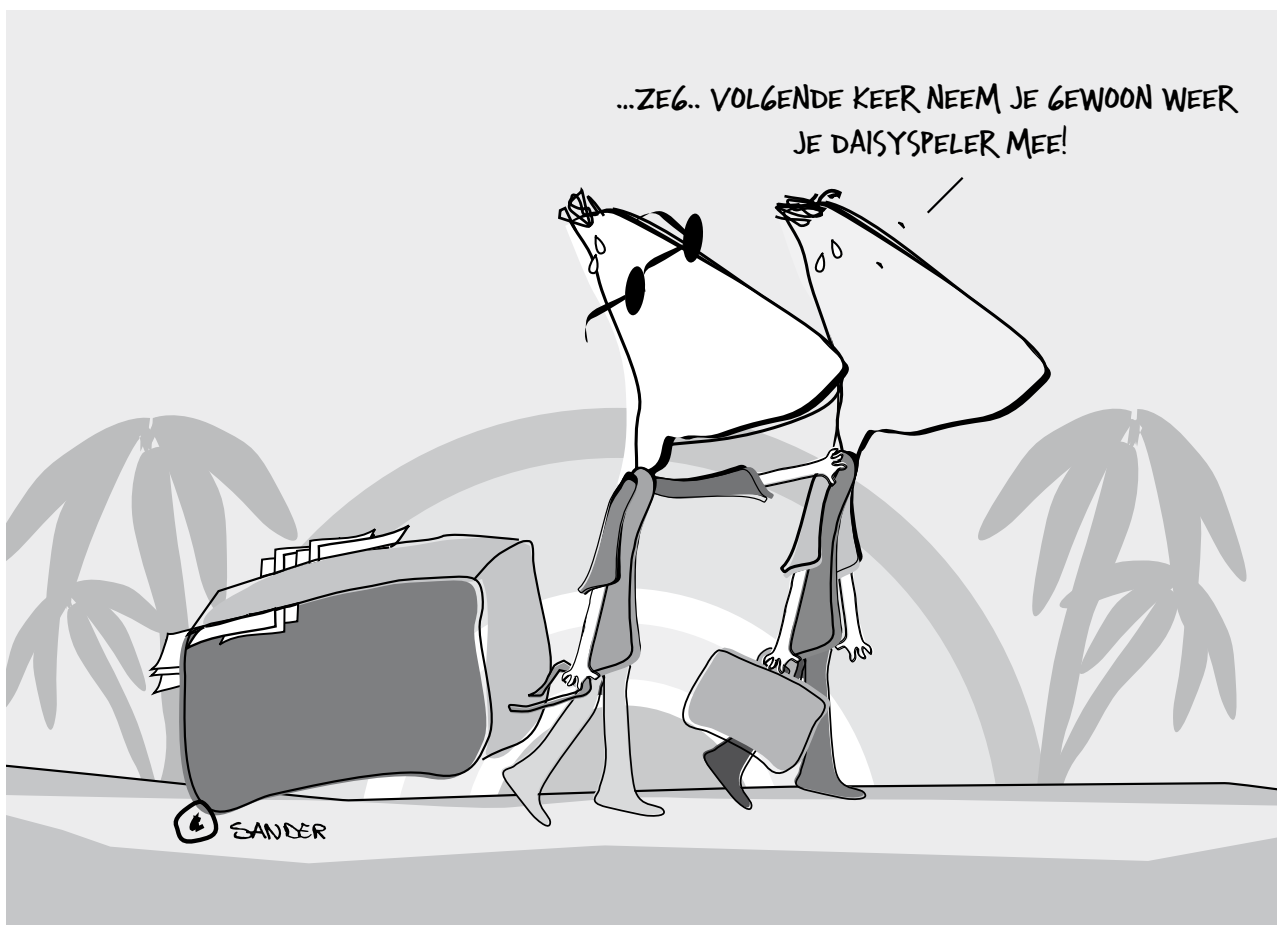
SANDER

federatie slechtzienden- en blindenbelang

Inhoudsopgave

- Inleiding
- 1.1 Vakantie voor mensen met een visuele handicap
- 1.2 Vakantie voor mensen met een handicap
- 1.3 Hulp bij het vinden van een geschikte vakantie
- 2. Fondsen en voorzieningen
- 3. Vrijtijdsbesteding
- 4. Sporten

Inleiding

Met deze brochure biedt de Slechtzienenden- en Blindenlijn (SB-lijn) u een overzicht van de mogelijkheden die er zijn voor vakantie en vrijetijdsbesteding met een visuele beperking.

Naast adressen van reisorganisaties en vakantiefondsen vindt u ook een overzicht van sporten en hobby's, die je met een visuele handicap kunt beoefenen.

Voor een dagje uit naar een dierentuin of pretpark adviseren wij u contact op te nemen met betreffende organisatie. Zo heeft Blijdorp een rondleiding voor visueel gehandicapten en zijn de medewerkers van Six Flags zeer servicegericht bij het verlenen van assistentie.

Wanneer u vragen heeft naar aanleiding van de brochure kunt u altijd bellen of e-mailen met de SB-lijn. Bijvoorbeeld wanneer u meer achtergrondinformatie wilt of hulp bij uw keuze.

De Slechtzienenden- en Blindenlijn

Bereikbaar op werkdagen van 9.00 - 16.00 uur

Telefoon: (030) 29 45 444

E-mail: sb-lijn@sb-belang.nl

1.1 Vakantie voor mensen met een visuele handicap

Er zijn een aantal organisaties die reizen organiseren gericht op mensen met een visuele handicap. Vaak kunt u uw eigen begeleider/reisgenoot meenemen. Soms zoekt de organisatie zelf naar vrijwilligers die meegaan als begeleider. Het verschilt per organisatie of u moet betalen voor de begeleider/vrijwilliger. Soms is het in de kostprijs meeberekend.

Twin Travel

Twin Travel organiseert al jaren groepsreizen in binnen- en buitenland voor blinde en slechtziende reizigers. Van een wandelvakantie in de Ardennen tot een culturreis naar Turkije. U kunt deelnemen met uw eigen begeleider. Twin Travel zorgt ook zelf voor begeleiders.

Telefoon: (0578) 61 23 46

E-mail: twin@reizen.demon.nl

Watersportvakantie

De afdeling Watersport accommodaties van de NEBAS/NSG verzorgt verschillende arrangementen in Nederland. Voorbeelden zijn zeilen, waterskiën en roeien met verblijf in aangepaste accommodatie. U kunt uw eigen begeleider meenemen. De NEBAS/NSG zorgt ook zelf voor begeleiders.

Telefoon: (030) 65 97 300

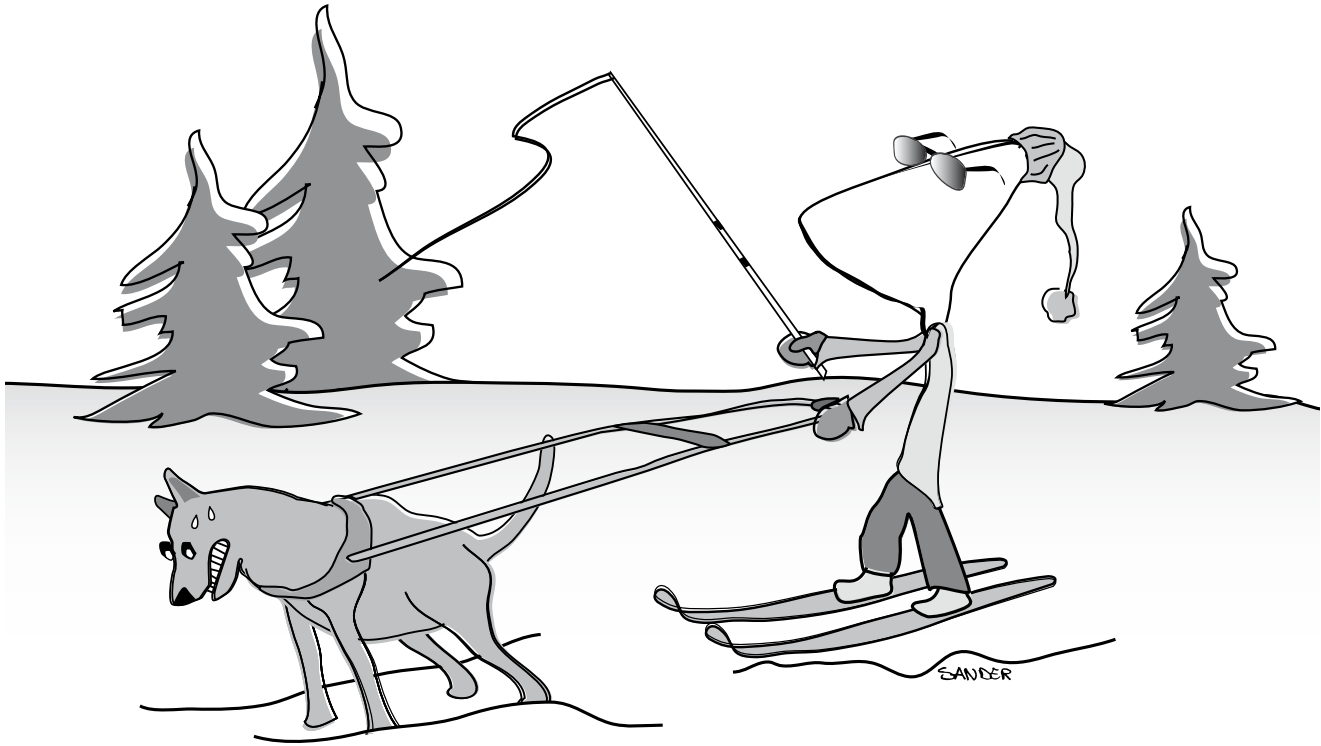
E-mail: watersport@nebasnsg.nl

Zeilvakanties

Zeilen met visie. Deze organisatie organiseert zeiltochten voor visueel gehandicapten op een aangepast schip.

Telefoon: (033) 286 23 95

E-mail: jaspers@kliksafe.nl

Wintersportvakantie

Skiën of langlaufen is ook mogelijk met een visuele beperking.

De Nederlandse Visueel Gehandicapten Ski vereniging kan u hier alles over vertellen. Zij organiseren wintersportvakanties met of zonder eigen begeleider.

Telefoon: 06 - 24 21 7961

E-mail: secretariaat@nvsv.nl

Vakantie accommodatie

Dennenheul

In Ermelo staat het vakantiecentrum Dennenheul. Op een aangepast terrein (geleidelijnen, braille markeringen) staan vakantiebungalows. U kunt ook een accommodatie boeken in het aangepaste vakantiehôtel op hetzelfde terrein.

Telefoon: (0341) 56 86 00

E-mail: info@dennenheul.nl

LSBS

De Landelijke Stichting Blinden en Slechtzienden stelt jaarlijks een tweetal bungalows ter beschikking aan blinde en slechtziende mensen (en hun gezinnen/partner). Men dient hiervoor een aanvraag in te dienen in de maand januari.

Telefoon: (030) 23 11 543

E-mail: lsbs@lsbs.nl

1.2 Vakanties voor mensen met een handicap

Diverse organisaties organiseren vakanties voor mensen met een handicap. Deze organisaties zorgen bijvoorbeeld voor begeleiders of aangepaste accommodatie.

Vakantie doofblinden

Eens per jaar organiseert de Stichting Doofblinden een vakantieweek in Nederland. U moet zelf voor een begeleider zorgen.

Telefoon: (070) 38 64 5 59

E-mail: w.bruijns@wanadoo.nl

RCN

Recreatie Centra Nederland beheert tien bungalowparken in Nederland. Een van de doelstellingen van de RCN is rekening houden met mensen die het minder makkelijk hebben. Een aantal parken is rolstoeltoegankelijk. Een paar bellers naar de SB-lijn hebben goede ervaringen met de RCN, zeker na telefonisch overleg.

Telefoon: (0343) 51 35 47

E-mail: hoofdkantoor@rcn.nl

De Johanniter Vereniging

De Johanniter Vereniging organiseert een aantal vakantieweken in twee hotels in Nederland voor mensen met een functiebeperking boven de 50 jaar. Zij gaan ook op zoek naar een begeleider, wanneer u zelfstandig op vakantie wilt maar geen ziende reisgenoot heeft.

Telefoon: (070) 36 49 920

E-mail: vakantie@johanniter.nl

Elisabeth Ruitervakanties

Elisabeth Ruitervakanties organiseert paardrijdvakanties voor lichamelijk-zintuiglijk of verstandelijk gehandicapte mensen vanaf 8 jaar. Paardrij ervaring is een vereiste!

Telefoon: (033) 48 07 557

E-mail: info@elisabeth-ruiterkampen.nl

YMCA

De YMCA organiseert ponyvakanties voor kinderen met of zonder handicap. Daarnaast bieden zij ook andere leuke vakanties aan voor alle kinderen.

Telefoon: (035) 66 68 777

E-mail: vakanties@ymca.nl

Smarti

Smarti organiseert actieve reizen voor jongeren met en zonder handicap tussen 18 en 30 jaar.

Telefoon: (071) 51 44 066

E-mail: info@smarti.nl

SET-Reizen

SET-Reizen is een touroperator gespecialiseerd in begeleide vakanties voor mensen met een (visuele) handicap. Zij organiseren (groeps)reizen in binnen- en buitenland, bijvoorbeeld een vliegvakantie naar Tenerife.

Telefoon: (010) 21 50 248

E-mail: info@set-reizen.nl

Het Rode Kruis

Het Rode Kruis organiseert vakanties voor mensen met een (visuele) handicap. Naast tochten met de boot Henry Dunant beheren ze ook een aantal vakantiehotels in Nederland. U kunt uw eigen begeleider meenemen.

Telefoon: (070) 44 55 709

E-mail: vakanties@redcross.nl

De Zonnebloem

De vakanties van de Zonnebloem zijn bedoeld voor mensen die door ziekte, handicap of leeftijd lichamelijke beperkingen hebben. Met name voor diegenen die afhankelijk zijn van (intensieve) verpleging en verzorging. De bootreizen van de Zonnebloem zijn een bekend voorbeeld. Men kan met of zonder reisgenoot deelnemen.

Telefoon: (076) 56 46 362

E-mail: info@zonnebloem.nl

Fietsvakanties

Er zijn verschillende touroperators die fietsvakanties organiseren. Bij de fietsvakantiewinkel in Woerden is men goed op de hoogte van vakanties per fiets/tandem in binnen- en buitenland. De plaatsen voor het vervoer van tandems zijn vaak beperkt. Tijdig reserveren.

Fietsvakantiewinkel

Telefoon: (0348) 42 18 44

E-mail: info@fietsvakantiewinkel.nl

ER GAAT NIETS BOVEN EEN FIETSVAKANTIE...

Treinreizen

De NS biedt verschillende arrangementen aan voor een vakantie of een weekend weg. Met een OV-begeleiderskaart reist uw reisgenoot gratis mee (zie hfdts.2).

NS teleservice: 0900 92 96

Website: www.ns.nl

De Treinreiswinkel

De Treinreiswinkel boekt voor u een treinreis van start tot eindpunt. Ook boeken zij vakantieaccommodaties die goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer. De treinreiswinkel is goed op de hoogte van het gebruik van de OV-begeleiderskaart. Wanneer u tijdens de reis assistentie nodig heeft bij het overstappen kunt u dit bij het boeken melden.

Telefoon: (071) 51 37 008

E-mail: info@treinreiswinkel.nl

Touroperators algemeen

Verschillende touroperators staan open voor mensen met een handicap. Men probeert om aan individuele wensen tegemoet te komen. U kunt bijvoorbeeld een 50+ vakantie boeken waarbij het tempo een 'tandje lager' ligt. Bij dit soort reizen moet u zelf zorgen voor een begeleider.

Kindervakanties

Organisaties van kindervakanties zijn vaak bereid om met u mee te denken over mogelijkheden en aanpassingen voor deelname aan hun programma.

De Blauwe Gids

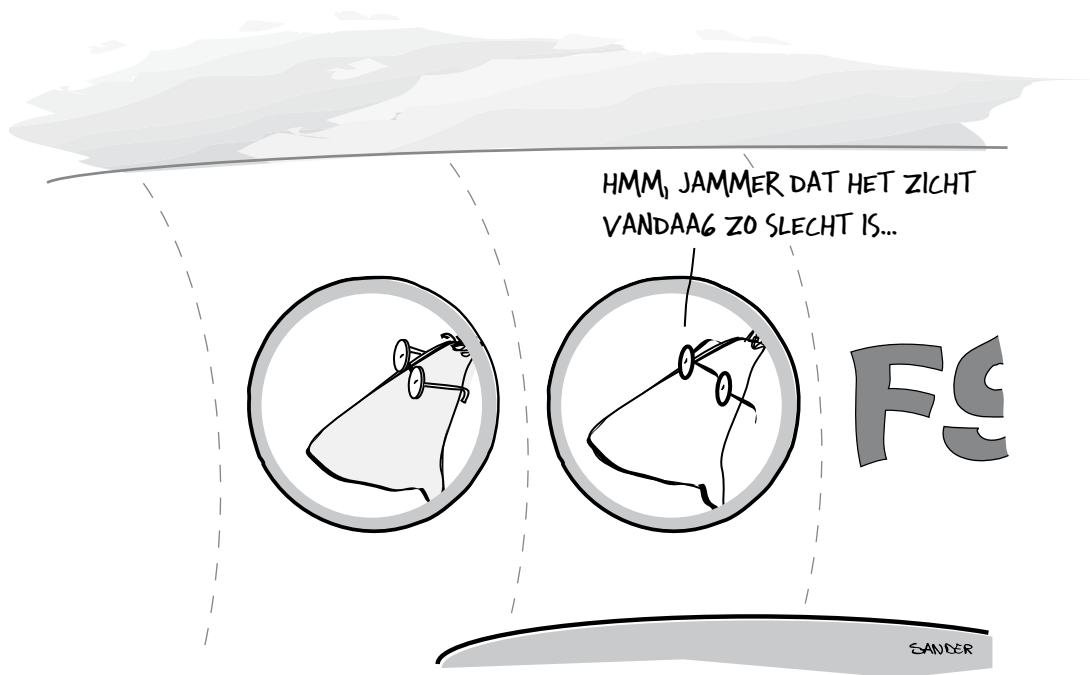
De Nederlandse Branche Vereniging Aangepaste Vakanties geeft jaarlijks de "Blauwe Gids" uit. Hierin staat een overzicht van organisaties die vakanties organiseren voor mensen met een handicap. De "Blauwe Gids" is te bestellen via:

Telefoon: (024) 39 71 666 of (024) 39 97 295

E-mail: blauwegids@werkenrode.nl

De gids is ook op CD verkrijgbaar bij de CBB te Ermelo

Telefoon: (0341) 55 10 14

Vliegvakanties

De luchthavens in Nederland kunnen begeleiding verzorgen tijdens het inchecken en bij het instappen van het vliegtuig. Bij de meeste luchthavens kunt u niet rechtstreeks uw begeleiding regelen. U geeft tijdens het boeken van uw reis bij het reisbureau aan dat u begeleiding nodig heeft.

Het reisbureau zorgt dan voor de juiste begeleiding.

Wij raden u aan om een ongeveer een week voor vertrek uw reisbureau of het vliegveld van vertrek nogmaals te bellen om misverstanden te voorkomen.

Schiphol airport:	(020) 31 61 414
Enschede airport:	(053) 48 62 222
Eelde airport:	(050) 30 93 400
Eindhoven airport:	(040) 25 16 142
Maastricht airport:	(043) 35 89 898
Rotterdam airport:	(010) 44 63 44

1.3 Hulp bij het vinden van een geschikte vakantie

Acces Wise

Wanneer u op vakantie wilt maar nog veel vragen heeft kunt u een beroep doen op Acces Wise. Acces Wise is gespecialiseerd in vakanties voor mensen met een handicap. Zij vragen een bijdrage voor het zoeken naar een vakantie op maat.

Telefoon: (026) 370 61 61

E-mail: info@accesswise.org

MEE

MEE is een organisatie, die ondersteunt op alle terreinen van het dagelijks leven. Zij kunnen met u zoeken naar vakantieadressen met (aangepaste) voorzieningen.

Voor een MEE bureau bij u in de buurt:

Telefoon: (030) 23 63 707

E-mail: info@mee.nl

2. Fondsen en voorzieningen

Er zijn diverse fondsen en voorzieningen waarop u een beroep kunt doen voor een tegemoetkoming in de extra kosten die u maakt als visueel gehandicapte voor begeleiding en een aangepaste vakantie.

LSBS

De Landelijke Stichting Blinden en Slechtzienden verstrekt vanuit haar Vakantie-suppletiefonds een tegemoetkoming in de extra kosten die een visueelgehandicapte maakt voor begeleiding bij zijn of haar aangepaste vakantie. Een tegemoetkoming wordt uitsluitend verstrekt aan hen die financieel niet in staat zijn om die extra kosten te dragen.

Telefoon: (030) 23 11 543

E-mail: lsbs@lsbs.nl

Stichting de Lichthoeve

Deze stichting levert een bijdrage in de meerkosten van een vakantie voortvloeiende uit een handicap.

Telefoon: (0341) 45 51 87

Stichting de Zonnewende

Stichting de Zonnewende kan financiële steun voor vakantie en recreatieve doeleinden verlenen aan verstandelijk en/of lichamelijk gehandicapte kinderen (niet ouder dan 17 jaar) en aan de gezinnen waartoe zij behoren.

Telefoon: (0228) 56 19 46

Stichting Arme Kant

Stichting Arme Kant geeft een gids uit met betaalbare vakanties, voor mensen met een minimum inkomen.

Telefoon: (073) 612 19 39

E-mail: info@armekant-eva.nl

Smalle beurzen fonds

Wanneer u bij Recreatie Centra Nederland een vakantie wilt boeken en u moet rondkomen van een uitkering en/of u heeft hoge kosten in verband met ziekte of handicap, kunt u een beroep doen op het “Smalle beurzen fonds”. U moet vóór uw boeking een schriftelijke aanvraag indienen.

Postbus 217, 3940 AE Doorn

Telefoon: (0343) 51 35 47

Bijzondere bijstand

U kunt informeren bij uw gemeente in hoeverre u een beroep kunt doen op de “Bijzondere Bijstand”. Iedere gemeente is vrij om deze wet toe te passen en hanteert vaak eigen criteria. Alle mensen met weinig geld kunnen in aanmerking komen voor “Bijzondere Bijstand”, ook wanneer het inkomen boven het sociaal minimum ligt.

Vervoersvoorzieningen

OV begeleiderskaart

Iedereen die minder dan 25 procent ziet kan bij de Nederlandse Spoorwegen (NS), bureau begeleiderskaarten, een begeleiderskaart aanvragen. De bezitter van de kaart kan op vertoon hiervan gratis een begeleider meenemen in het openbaar vervoer. Dus ook in bus, metro en tram of op de veerboot naar een (wadden) eiland. Deze regeling geldt ook voor een treinretour vanuit Nederland naar het buitenland. De aanvraagprocedure neemt ongeveer 8 weken in beslag.

Telefoon: (030) 23 54 661.

Bereikbaar op werkdagen van 09.00 uur tot 12.00 uur.

3. Vrijtijdsbesteding

Wanneer uw gezichtsvermogen achteruit gaat is het mogelijk dat u uw oude hobby's moeilijk of niet meer kunt uitoefenen. Soms is met (lees)aanpassingen meer mogelijk dan u denkt. Onderstaand overzicht toont aan dat er voor mensen met een visuele handicap vele hobby's en andere vormen van vrijetijdsbesteding toegankelijk zijn.

Gesproken lectuur

U kunt op verschillende manieren aan gesproken boeken komen. Sommige Openbare Bibliotheken hebben op cd-rom ingesproken boeken. Daarnaast zijn gesproken boeken in de boekhandel te koop (vaak op bestelling). Het betreft dan geen cd-rom's maar audio-cd's die u in een gewone cd-speler afspeelt.

Anderslezen bibliotheken

De Anderslezen bibliotheken zijn gespecialiseerd in het inspreken op cd-rom van:

- kranten en tijdschriften
- studie- en vakliteratuur
- bladmuziek en muziekliteratuur
- digitale informatie
- boeken

Wanneer u lid wordt van een Anderslezen bibliotheek kunt u cd-rom's lenen. Afhankelijk van het abonnement dat u kiest betaalt u een bijdrage.

De geleende cd-rom's speelt u af in een zogenaamde daisyspeler. De daisyspeler is een afspeler met een extra functies. Zo onthoudt de speler van meerdere boeken waar u gebleven bent. Ook kunt u bladeren of van hoofdstuk naar hoofdstuk springen. Wanneer u visueelgehandicapt bent, vergoedt uw zorgverzekeraar deze speler.

FNB, lectuur en informatie voor mensen met een leeshandicap

Telefoon: (0486) 48 64 86

E-mail: info@fnb.nl

Hoorspelen

De Audiotheek Visio heeft ongeveer 3000 hoorspelen en radiodocumentaires voor uitleen beschikbaar. Uiteenlopend van detectives en blijspelen tot en met sociaal-psychologische hoorspelen. Lidmaatschap is verplicht. De hoorspelen speelt u af op een daisyspeler.

Telefoon: (035) 69 85 755

E-mail: audiotheek@visio.nu

Grootletterboeken

Alle openbare bibliotheken hebben een collectie grootletterboeken. Zij beschikken ook over een catalogus waaruit u boeken kunt reserveren, die niet in de vaste collectie zijn opgenomen.

Kunstzinnige hobby's

Speksteen snijden, beeldhouwen, boetsen en ook schilderen zijn toegankelijke hobby's voor mensen met een visuele beperking. De Stichting KUBES kan u hier advies en informatie over geven, bijvoorbeeld over de mogelijkheden bij u in de buurt.

De Stichting KUBES heeft als doel de deelname van blinden en slechtzienden aan het culturele leven te bevorderen. Zij organiseren bijvoorbeeld beeldhouwweekenden, poëziedagen en excursies naar musea. Vrijwilligers van KUBES zorgen voor de begeleiding. De Stichting heeft ook een cultuurgids uitgegeven. Hierin staan musea die rekening houden met mensen met een visuele handicap.

Telefoon: (030) 23 18 438

E-mail: kubesbestuur@anderslezen.nl

Aangepaste gezelschapspelen

Er zijn verschillende spelletjes op de markt die toegankelijk zijn gemaakt voor slechtzienden en blinden. Voorbeelden zijn speelkaarten met brailleaanduiding en grote cijfers en letters, bingoblok in grootletter en scrabble en rummymcub. In Nederland zijn een aantal postorderbedrijven waar u deze spelen kunt bestellen. Voor telefoonnummers en een indruk van het aanbod en de prijzen kunt u de SB-lijn bellen.

Veel spelletjes kunt u ook zelf aanpassen bijvoorbeeld door een elastiekje om de pionnen te doen of extra accenten aan te brengen met textielpasta.

Slechtzienden- en Blindenlijn

Telefoon: (030) 29 45 444

E-mail: sb-lijn@sb-belang.nl

Puzzelen

Denksport geeft jaarlijks een puzzelboekje uit in grootletter: de puzzelreus.

Daarnaast is er een uitgeverij die puzzelboekjes omzet in grootletter. U kunt daar telefonisch puzzelboekjes bestellen.

Uitgeverij Tom

Telefoon: (0594) 21 25 50

E-mail: uitgeverijtom@xs4all.nl

Zendamateur

Een ongewone en toegankelijke hobby. Voor meer informatie:

Veron

Telefoon: (026) 442 67 60

E-mail: info@veron.nl

IVN Nederland

Het IVN verzorgt regelmatig excursies en lezingen over en in de natuur. In sommige regio's zijn zintuigtuinen.

Telefoon: (020) 62 28 115

E-mail: ivn@ivn.nl

Gilden

Verschillende gilden in Nederland organiseren (tandem)fietstochten en stadswandelingen. Ook voor het aanleren van technieken voor het uitoefenen van een hobby als houtbewerking kunt u bij hen terecht. Het algemeen secretariaat kan u informeren over de activiteiten in uw regio.

Telefoon: (030) 24 22 841

E-mail: gilde.nederland@wanadoo.nl

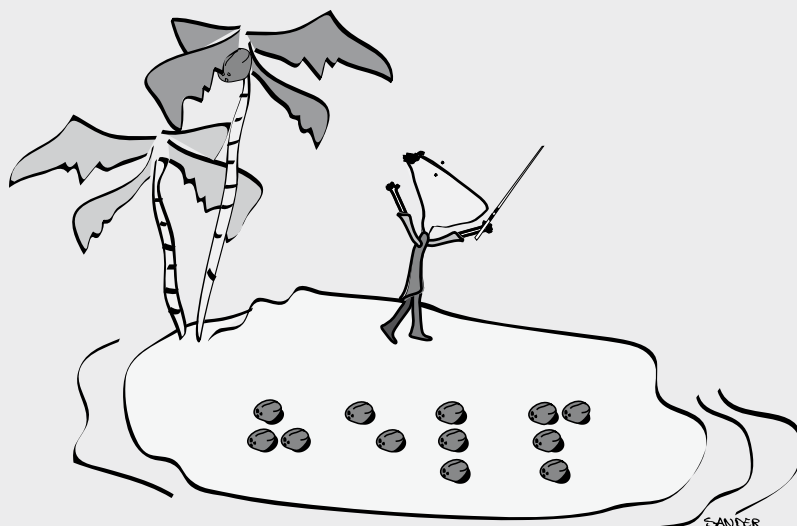
Visio-Loo-Erf

Het revalidatiecentrum Visio-Loo-Erf organiseert een aantal kortdurende revalidatieprogramma's gericht op vrijetijdsbesteding, bijvoorbeeld fotografie op de pc, zijde beschilderen, keyboard bespelen en ontspanningsmassage.

Telefoon: (055) 58 00 800

E-mail: info@looerf.nl

4. Sporten

Er zijn heel veel sporten die mensen die blind of slechtziend zijn goed kunnen beoefenen. Daarnaast zijn er twee sporten die speciaal ontwikkeld zijn voor visueel gehandicapten te weten Goalball en Showdown.

De NEBAS/NSG is een organisatie die zich inzet voor gehandicapte sporters. Zij geven ook het handboek blindensport uit.

Reguliere sporten zijn, soms met een hulpmiddel, goed te beoefenen. De NEBAS/NSG heeft informatie over deze hulpmiddelen en kan voor u bemiddelen met een sportvereniging. Voorbeelden van sporten die worden beoefend door visueel gehandicapten zijn: Atletiek, Judo, Roeien, Fitness, Schaatsen, Paardrijden, Spinning, Klimmen, Bowlen, Zwemmen.

Telefoon: (030) 65 97 300

E-mail: info@nebasnsg.nl

Fietsen op de tandem

De Envit en de Stag organiseren tandemtochten. Voor zowel een tandem als een voorrijder kan worden gezorgd.

Envit

Telefoon: (0251) 31 77 75

E-mail: g.de.boer@nebasnsg.nl

Stag

Telefoon: (0252) 21 0 237

Tandemracen

Telefoon: (0348) 48 40 84 (sporttechnische zaken van de KNWU)

E-mail: info@knwu.nl

Skaten

Skateclub Passie organiseert skatedagen en een beginnerscursus voor slechtzienden en blinden. Zij helpen ook zoeken naar een skatemaatje.

Telefoon: (030) 60 64 856

Wandelen

Twin-travel en Cormeta organiseren wandeldagen voor slechtzienden en blinden. Zij zorgen voor begeleiders. U kunt ook deelnemen met uw eigen begeleider.

Twin Travel

Telefoon: (0578) 61 23 46

E-mail: twin@reizen.demon.nl

Cormeta

Zwemmen, tandemtochten en wandelen.

Telefoon: (020) 61 50 368

E-mail: info@cormeta.tk

Sportschieten

Sportschieten is mogelijk met luchtgeweren voorzien van aangepaste richtapparatuur. Secretariaatsadres voor richtapparatuur en een vereniging bij u in de buurt:

Telefoon: (0516) 51 31 28

E-mail: jaap.mook@gmail.com

sportschieten@home.nl

Goalball

Teamsport voor visueel gehandicapten met kenmerken van handbal.

Telefoon: (026) 36 41 096

E-mail: j.knuman@chello.nl

Website: www.goalball.nl

Showdown

Individuele sport met kenmerken van tafeltennis.

Telefoon: (026) 445 96 78

E-mail: f.weterings@cello.nl

Website: www.showdown.nl

Bridgen

Voor informatie over bridgen met een visuele handicap en cursus bridgen per e-mail:

Dhr.Cohen

Telefoon: (0165) 53 37 84

E-mail: m.cohen@wxs.nl

Dammen

De NVGD (Nederlandse Visueel Gehandicapten Damvereniging) organiseert wedstrijden tussen visueelgehandicapten en goed-zienden met aangepast damspel. Leden zijn tevens lid van reguliere damverenigingen.

Telefoon: (0578) 62 18 86

Schaken

De NSVG (Nederlands Schaakvereniging Visueel Gehandicapten) organiseert diverse schaakevenementen voor visueel gehandicapten met aangepast schaakspel.

Telefoon: (0592) 41 37 90

E-mail: janboerbovensmilde@hetnet.nl

Slechtzienden- en Blindenlijn

Bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 09.00 tot 16.00 uur.

tel.: (030) 294 54 44

e-mail: sb-lijn@sb-belang.nl

Postbus 2062, 3500 GB Utrecht

Federatie Slechtzienden- en Blindenbelang

tel.: (030) 299 28 78

e-mail: info@sb-belang.nl

www.sb-belang.nl

Tekst: Janneke Buckers

Ontwerp: Ophis/New Impulse

Illustraties: Sander Schilders

Deze brochure is mede mogelijk gemaakt dankzij een subsidie van de Landelijke Stichting Blinden en Slechtzienden (LSBS).

Deze brochure is ook in aangepaste leesvorm beschikbaar via FNB, (0486) 486 486 en tevens te downloaden via www.sb-belang.nl.